

Budgetskrivelse 2024

Servicenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden	4
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	9
Kommunbidrag	10
Driftskonsekvenser till följd av investeringar och ränteeffekter.....	10
Ram för rivning, sanering och parkeringsköp.....	10
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	12
Begäran om investeringsram.....	13
Investeringsram.....	15

Bilaga 1. Begäran investeringsram

Bilaga 2. Underlag äskande av ram för övriga nämnder

Sammanfattning

Denna budgetskrivelse utgör nämndens information till kommunstyrelsen inför beredning av förslag till budget till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges budget avser budgetåret 2024 med plan för 2025–2026. Investeringarna gäller året 2024 med plan 2025–2029. I budgetskrivelsen har nämnden möjlighet att lyfta det som anses angeläget för kommunstyrelsen att veta inför beredningen av budget 2024.

Servicekommittén underlättar för stadens nämnder och bolag genom att samordna och effektivisera service och tjänster inom nämndens uppdrag som Malmöborna behöver. Serviceförvaltningens intäkter regleras via överenskommelser och avtal med övriga förvaltningar och kommunala bolag. Det innebär att förvaltningen generellt sett inte får någon pris- och lönekomensation från kommunfullmäktige.

Servicekommittén vill lyfta fram fem omvärldstrender som är särskilt viktiga att ta hänsyn till framöver. Samhället blir alltmer uppkopplat och digitaliseringen skapar oändliga möjligheter för utvecklingen av samhället. Samtidigt ökar samhällets sårbarhet och för att ytterligare stärka motståndskraften mot angrepp kommer stadens datorer behöva förses med ett förstärkt skydd. Vidare är kompetensbristen en av Malmö stads största utmaningar och servicekommittén vill lyfta fram vikten av att kompetensförsörjningsarbetet prioriteras för att kunna möta utmaningen.

Utöver samhällets ökade sårbarhet och en tilltagande kompetensbrist ser servicekommittén omvärldstrenderna effektiviseringstryck på offentlig sektor, ökat fokus på hållbarhet samt ökad konkurrens om marknader som viktiga att beakta.

Servicekommittén begär kommunbidrag till följd av utökning av kontaktcenters verksamhet som vägen in till Malmö stad (7,2 mnkr) och utökad IT-säkerhet (3 mnkr).

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämnden under 2024 och framåt och på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Över hela jorden har flöden av varor, kapital, information och idéer stadigt ökat de senaste årtiondena och världen är alltmer sammankopplad. Den nära relationen mellan länder har gjort att händelserna i omvärlden de senaste åren, så som Coronapandemin och kriget i Ukraina, fått stora effekter. Energikriser, ökade livsmedelspriser och stigande räntor i globala skalor har lett till en stigande inflationstakt som har en direkt påverkan på servicenämndens förutsättningar. Faktorer likt dessa kommer fortsätta påverka servicenämndens verksamhet och ekonomi framöver. Kostnaderna bedöms fortsätta öka och framtida prisutveckling är svår att bedöma. Osäkerheten är stor och förutsättningarna förändras ständigt. Med bakgrund av detta har servicenämnden identifierat ett par omvärldstrender som är särskilt viktiga att ta hänsyn till framöver.

Ökad medvetenhet kring samhällets sårbarhet

Samhället blir alltmer uppkopplat och digitaliseringen skapar oändliga möjligheter för utvecklingen av samhället. Däremot innebär det också en ökad sårbarhet. Allt som är uppkopplat innebär också en ökad risk för intrång. Utöver cyberhot förändras samhällets sårbarhet av andra skeenden så som klimatförändringar, terrorism, pandemier och ett försämrat säkerhetspolitiskt läge. Servicenämnden ansvarar särskilt för arbetet med ökad IT-säkerhet.

IT-säkerhet

Malmö stad förvaltar en stor mängd information som till allra största delen är digital. Säkerhet i system, plattformar och infrastruktur, samt ett strukturerat och proaktivt arbetssätt, är avgörande för att information ska kunna hanteras på ett säkert sätt. Den ökade hotbilden i omvärlden påvisar att det snarare är en fråga om när, och inte om, Malmö stads viktiga tjänster och leveranser till medborgare riskeras att störas ut. Backup, redundans och segmentering är exempel på hur vi arbetar för att minska risk och skada vid en incident.

IT-säkerheten samordnas av IT- och digitaliseringsavdelningen och sker i nära samarbete med stadens förvaltningar då det berör system och infrastruktur i en omfattande skala. För att ytterligare stärka motståndskraften mot angrepp kommer stadens alla datorer behöva förses med ett förstärkt skydd, vilket gör att licenskostnaden ökar för stadens förvaltningar.

Tilltagande kompetensbrist

Enligt SKR kommer kommuner och regioner att ha stora kompetensutmaningar de kommande tio åren. Valfärden behöver anställa 410 000 personer på grund av demografins utveckling och pensioneringar fram till 2031 – om ingenting förändras. Kompetensförsörjning, har varit och kommer fortsatt att vara, en av Malmö stads största utmaningar (Malmö stads årsredovisning 2022).

Servicenämndens verksamheter påverkas redan nu av kompetensbristen och det finns vissa yrkesgrupper där det råder särskilt stor brist, det gäller bland annat kockar och chaufförer. Det finns även en brist på personal inom vissa specialistkompetenser. En ytterligare faktor är den snabba digitalisering som kräver nya arbetssätt och skapar en efterfrågan på ny kunskap som det tidigare inte funnits lika stort behov av.

Serviceförvaltningen arbetar löpande för att både rekrytera och behålla personal, bland annat genom att implementera en modell för kompetensförsörjningsarbetet. Förmågan att attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avsluta kompetens är avgörande för en välfungerande kompetensförsörjning.

Vikten av att prioritera kompetensförsörjningsarbetet i staden

Medarbetarna är kommunens viktigaste resurs och Malmö stads nämnder arbetar sedan 2016 med ett ledningssystem för kompetensförsörjning som lägger grunden för ett strukturerat, gemensamt, strategiskt och systematiskt kompetensförsörjningsarbete. Varje nämnd analyserar vartannat år verksamheternas behov och tillgång på kompetens, både kvantitativt och kvalitativt och tar därefter fram en handlingsplan för att åtgärda kompetensgapet.

En allt större konkurrens om kompetens och arbetskraft ställer högre krav på Malmö stad som arbetsgivare. Servicenämnden vill belysa vikten av att staden prioriterar kompetensförsörjningsarbetet för att möta utmaningen.

Samordna tjänster och professioner i staden

Servicenämnden ser vinster i att samordna tjänster och professioner, vilket möjliggör att staden som helhet kan arbeta mer effektivt. Det finns till exempel flera redovisningsenheter. I staden finns det även flera yrkesgrupper med specialistkompetenser som skulle kunna samordnas, så staden inte konkurrerar om samma yrkesgrupper internt.

Effektiviseringstryck i offentlig sektor

Offentlig sektor går mot en tid där de ekonomiska resurserna ska räcka till fler och större behov. Kommunerna beräknas behöva låna alltmer de kommande åren och det ekonomiska utrymmet minskar (Utblick Malmö 2023). Servicenämnden arbetar ständigt med förbättringar av verksamheten för att möta stadens behov och samtidigt ha en budget i balans.

Med teknikens hjälp kan staden komma långt i effektiviseringsarbetet och en del av lösningen är att automatisera manuella arbetsuppgifter. På så sätt behöver inte personalgrupper utökas i samma takt som annars hade behövts och resurser kan frigöras.

Struktur för ett samordnat effektiviseringsarbete i staden

För att möta de ekonomiska utmaningarna behöver serviceförvaltningen erbjuda effektiva lösningar och metoder för att fortsätta vara en relevant samarbetspartner. Planering och uppföljning av ständiga förbättringar och smarta arbetsätt ingår i den ordinarie verksamhetsplaneringen.

Här ser servicenämnden att Malmö stad kan ta ett samlat grepp genom att en övergripande process för identifiering och prioritering av effektiviseringsbehovet tas fram. På så sätt ökar möjligheten att effektiviseringar ses i sin helhet så att åtgärden är till fördel för staden. Det vill säga inte se effekterna på den enskilda nämnden utan att se vad det får för långsiktiga effekter på helheten för staden och Malmöbon. Det är viktigt att det inte uppstår en övervältringseffekt mellan nämnderna.

Vikten av översyn av beställar- och utförarmodellen

I Malmö stads budget för 2023 finns ett budgetuppdrag som syftar till att inventera vilka modeller för internt köp och sälj som tillämpas i Malmö stad, samt utvärdera ändamålsenligheten av sådana styrmodeller för staden som helhet. Budgetuppdraget kan bidra till en avgörande förändring för att skapa mer värde med mindre resurser och bana vägen för att Malmö stad går från detaljstyrning och dubbelarbete till en organisation präglad av tillit till professionen och partnerskap. Servicenämnden ser vikten av att översynen fokuserar på en gemensam modell för styrning och ledning.

Ökning av administration

Under 2023 har det publicerats flera rapporter och nyhetsartiklar som pekar på att den offentliga sektorns ökade administration är ett växande problem. Problematiken som lyfts fram pekar mot en struktur där administration nära kärnverksamheten ska lösas av professionerna samtidigt som den avancerade administrationen ökar alltmer, vilket medför än mer administration för kärnverksamheten. Servicenämnden vill lyfta fram att denna trend även kan synas i staden och vikten av att kommunfullmäktige tar till sig det som forskningen visar.

Ökat fokus på hållbarhet

För att möta utmaningarna arbetar servicenämnden i linje med Agenda 2030 och de tre perspektiven social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Klimatomställning, klimatanpassning och ökad

resurseffektivitet är viktiga miljöområden för hela servicenämndens verksamhet. Med det nya Miljöprogrammet 2021–2030, som beslutats av kommunfullmäktige, har miljöarbetet tagit fart. År 2030 ska Malmö stads organisation, i linje med stadens miljöprogram, ha nettonollutsläpp. Då mycket av stadens produktion finns inom servicenämndens olika uppdrag står verksamheten idag för ungefär en tredjedel av Malmö stads totala utsläpp. För att nå hållbarhetsmålen ser servicenämnden behov av utvecklingsåtgärder i Malmö stad som kan underlätta måluppfyllelsen för organisationen som helhet.

Det innefattar bland annat en större satsning på stadens energiproduktion till lokalt producerad förnybar el samt att det cirkulära byggandet, klimateffektiva och det klimatanpassade byggandet blir stadens standard. Vidare kommer det att krävas att nämndens samtliga upphandlingar innefattar allt högre miljöprestanda till 2030 för att ligga i linje med målen.

Solel - en del av stadens förnybara energiproduktion

För att uppnå energistrategins fokusområden ”Leveranssäkert elsystem” och ”Resurseffektiv och förnybar energiförsörjning”, behöver investeringar göras. En handlingsplan tas fram för hur servicenämnden ska få framdrift i att öka sin produktion av förnybar energi från solceller. Därutöver ska en handlingsplan tas fram för hur lagring med hjälp av batterier ska stödja frekvenshållningen i elnätet, minska effektoppar och öka egenanvändningen av solel. Batterilagring kommer att testas i ett antal av nämndens nyproduktionsprojekt. Handlingsplanen kommer vidare innehålla en plan för hur serviceförvaltningen ska säkerställa resurser, material och kompetens för en sådan satsning där även ärendegången behöver fastställas. En nyligen genomförd solpotentialstudie indikerar en teoretiskt möjlig solelproduktion motsvarande 40% av kommunens elanvändning, och skulle i och med det kunna förse Malmö stad med en betydande andel förnybar energi. Handlingsplanen syftar till att möjliggöra detta, samtidigt med att bidra till uppbyggandet av ett resilient och leveranssäkert elsystem.

Fler energieffektiva fordon

Servicenämnden kommer fortsätta att aktivt arbeta med att beställa och efterfråga energieffektiva fordon och arbetsmaskiner som drivs av el eller förnybara drivmedel. När fler av kommunens fordon drivs på el, krävs att staden har en laddinfrastruktur med kapacitet att ladda alla dessa. Implementeringen av den gemensamma satsningen rörande laddinfrastruktur för kommunala elbilar där staden genom Malmö Leasing AB tar ett samlat grepp om laddinfrastruktur och elbilssatsningen är därför viktigt för att strukturerat komma framåt i arbetet.

Cirkulärt byggande för en hållbarare stad

Bevarande och återbruk av material och produkter är avgörande delar för ett mer klimateffektivt byggande och förvaltande. Cirkulärt byggande är i nuläget en komplex och relativt kostsam process då den är i uppstartsfas. Det är dock en strategisk viktig satsning som på sikt bidrar till en mer resurs- och klimateffektiv stad i linje med miljöprogrammets mål. En utökad satsning på ett mer arbetsintensivt återbruk kan även gynna andra hållbarhetsdimensioner så som social hållbarhet, då det kan bidra till att skapa fler arbetstillfällen genom exempelvis Malmö återbyggedepå. Fler återbruksfunktioner skulle behövas för att möjliggöra för stadens egna verksamheter och upphandlade entreprenörer att använda återbrukat material.

När det gäller ökade krav på minskade utsläpp av växthusgaser kopplat till upphandlingar av varor, entreprenörer och inhyrning av lokaler så pågår ett omställningsarbete som initialt kan innebära ökade kostnader.

Hållbarhetskrav vid extern inhyrning

Miljöförvaltningens översyn av klimatpåverkan visar att stadens inhyrning av lokaler för olika typer av verksamheter utgör en betydande del av stadens totala klimatpåverkan. Vid inhyrning av externa lokaler äger respektive nyttjande nämnd avtalet och idag finns det inga riktade gemensamma hållbarhetskrav motsvarande de kravställningar staden ställer internt. Servicenämnden ser därför ett stort behov av att utveckla våra hållbarhetskrav vid inhyrning av lokaler från den externa marknaden. Ska staden bli en hållbar stad krävs det att vi har rätten att ställa hållbarhetskrav vid inhyrning från den externa marknaden. Servicenämnden avser att utreda hur sådana hållbarhetskrav kan utvecklas. Utgångspunkten för utvecklingen av kravställningarna bör vara de krav som ställs på servicenämnden vid byggnation och förvaltning av lokaler.

Klimatanpassning

Serviceämnden både bedriver och understödjer samhällsviktig verksamhet och har därmed ett ansvar att klara av att bedriva verksamhet under olika påfrestningar, så som varmare klimat, kraftiga skyfall och stigande havsnivåer. Att systematiskt arbeta med klimatanpassning av den egna verksamheten och av nämnden förvaltade lokaler är därmed av vikt för att nå stadens klimatanpassningsmål. Serviceämnden har, enligt senaste beräkningen, ett 50-tal fastigheter som särskilt behöver skyfallsanpassas och ett 100-tal fastigheter som behöver ta höjd för ny havsnivå. Dessutom har serviceämnden flertalet fastigheter där verksamheten är extra känslig för övertemperaturer, så som förskolor och boenden för äldre. Att arbeta strategiskt med klimatanpassning innebär därför en stor investering för serviceämnden framgent, men den krävs för att uppnå robusta förvaltade lokaler som klarar att bedriva samhällsviktig verksamhet i ett nytt klimat. Beslut om hur dessa investeringar ska finansieras behöver tas innan åtgärder påbörjas. Utredning om hur finansieringen ska ske pågår.

Ökade krav och kostnader för miljöprovtagning i Malmö

I slutet på 2021 publicerade miljöämnden flera utförliga checklistor för markmiljöprovtagning. Under 2022 har stadsfastigheter efterföljt de publicerade checklistorna vid flera markmiljöundersökningar inför om- och nybyggnationer. I praktiken används checklistorna som kravlistor i miljöförvaltningens handläggning då ytterst få anpassningar accepterats. Det innebär påtagligt ökade kostnader för staden och serviceämnden ser att det finns andra hållbarhetsåtgärder som skulle ge större effekt än vad saneringarna av marken ger.

Utvärdera arbetsmarknadsåtgärdernas effekt

Malmö stad genomför flera insatser för att minska andelen personer med försörjningsstöd och öka antalet förvärvsarbetande. Arbetslösheten i Malmö var i december 2022 fortfarande hög (12,3 %) i förhållande till nivån i Skåne (8,6 %) och rikssnittet (6,6 %), men sedan sommaren 2020 har arbetslösheten i Malmö minskat mer än rikssnittet. Serviceämnden har, i samarbete med bland annat arbetsmarknads- och socialförvaltningen, en lång erfarenhet av att arbeta med arbetsmarknadsinsatser, allt från praktikplatser, arbetsutbildning samt arbetsmarknadsanställningar.

Serviceförvaltningen erbjuder platser, handledning och uppföljning och bidrar på så sätt till att fler arbetslösa Malmöbor kommer ut i arbete samt minskar antalet personer som uppstår försörjningsstöd.

Arbetsmarknadspolitiska insatser behöver anpassas för att matcha samhällets behov och det krävs kontinuerliga utvärderingar från Malmö stad för att matcha insatserna. Här efterlyser serviceämnden utvärderingar som kan ligga till grund för hur serviceämnden kan förbättra och bygga ut insatserna inom varje område.

Mer mat i magen

Livsmedelspriserna har ökat drastiskt under en längre period. Skolrestauranger arbetar kontinuerligt med effektiviseringar till följd av de höga prisökningarna och har en tät dialog med skolförvaltningarna. Fokus i arbetet är att skapa en hållbar skolmåltid och bästa möjliga måltidsupplevelse för våra gäster.

På grund av de förändrade förutsättningarna har överenskommelsen med grundskoleförvaltningen sagts upp och dialog om ny överenskommelse är påbörjad. Målet är att den nya överenskommelsen ska börja gälla från och med 1 januari 2024.

Under lång tid har skolrestauranger verkat för att matinköp ska vara hållbara, både ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Tiderna förändras och flera livsmedelsgrupper som krävs för en klimatsmart skolmatsmeny saknas för tillfället inom ekologisk produktion. Konsekvensen blir att många produkter med låg klimatpåverkan och möjlighet till att minska Malmö stads utsläpp av växthusgaser idag väljs bort. Höjda energi- och produktionskostnader och negativa effekter av klimatförändringar har stor påverkan på tillgång av råvaror. Därmed ökar osäkerheten för leveranser av volymen ekologiska råvaror och produkter som den planerade menyn kräver. Samtidigt har efterfrågan på lokalproducerat ökat och marknaden anpassats därtill.

Genom att ta hänsyn till alla hållbarhetsperspektiv – de ekonomiska, sociala och ekologiska, kan effekten

av nuvarande bristande tillgång till ekologiska livsmedel sänkas och utrymme frigörs för att göra ännu fler klimatsmarta val och fler populära maträtter serveras.

Ökande konkurrens om markytor

Staden växer och förtätas och det blir fler invånare. Malmö förväntas växa med knappt 47 000 invånare fram till 2032. Vid slutet av 2032 förväntas Malmö därmed ha cirka 398 000 invånare. Totalt sett förväntas Malmö växa med i snitt ungefär 4 200 invånare per år under perioden 2022–2032 (Malmö stads befolkningsprognos 2022–2032). Samtidigt som staden växer så minskar jordens resurser. Stadsfastigheter står för en fjärdedel av kommunens klimatbelastning där nybyggnation av lokaler står för den största delen. Detta har en direkt effekt på lokalförsörjningen och i takt med att staden förtätas måste befintliga lokaler nyttjas på ett mer effektivt sätt.

Resurseffektivt nyttjande av befintliga lokaler i lokalförsörjaruppdraget

Stadsfastigheter ser ett behov av att, tillsammans med de lokalförhyrande förvaltningarna, ta fram nya lokalprogram med målsättning gällande yteffektivitetstal och strategi för samnyttjande. Lokalprogrammen behöver ha fokus på om lokallösningarna innehåller rätt yta per nyttjare, vilka verksamheter som kan nyttja samma byggnad, om flera typer av nyttjare kan använda samma lokal men under olika tider på dygnet och om ytor kan tillgängliggöras för civilsamhället. Hinder för samnyttjande behöver identifieras för att hitta lösningar till ett mer effektivt nyttjande. Ett effektivare nyttjande av stadens lokaler skulle innebära stora ekologiska, sociala och ekonomiska vinster på både kort och lång sikt.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetsätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Servicekommitténs uppdrag har utökats de senaste åren, exempelvis med ansvar för stadens kontaktcenter, IT och digitalisering, drift och skötsel av hela Malmö samt lokalförsörjningsprocess. Utökningen av uppdrag innebär att servicekommitténs organisation successivt växt under de senaste åren. Servicekommittén arbetar löpande med effektiviseringar och kvalitetsutveckling i samarbete med berörda. För att skapa de bästa förutsättningarna framgent fortsätter serviceförvaltningen att utveckla arbetsätten och hitta synergieffekter inom ramen för de nya uppdragen.

Den nya lokalförsörjningsprocessen

Den nya lokalförsörjningsprocessen som är beslutad innebär en stadsövergripande styrning av lokalförsörjningen och en samplaneringsmodell där lokalnyttjare och lokalförsörjare tillsammans, och i god tid, ska planera för lokalförändringar med utgångspunkt i verksamheternas, fastigheternas och stadens behov. Arbetet förutsätter en tät dialog och samverkan mellan samtliga berörda förvaltningar samt att varje förvaltning har en förståelse för det egna ansvaret i processen. En del i den nya lokalförsörjningsprocessen är ny internhyresmodell som bygger på andra principer än tidigare och införs från och med 2024.

Kontaktcenter

Kontaktcenter optimerar tillgänglighet, service och bemötande samt stärker möjligheten till likvärdig service i staden. I uppdraget ingår att informera och vägleda i såväl generella frågor som individärenden utifrån rutin- och regelstyrda beslut i flertalet kanaler. Verksamheten startade 2019 med uppdraget att säkerställa och utveckla serviceprocessen och har sedan dess varit en samarbetspartner till stadens förvaltningar. Under 2022 fick servicekommittén ansvar för stadens kontaktcenter och i samband med det ett uppdrag av att ta fram en utvecklingsplan. Utifrån stadens behov ser servicekommittén att kontaktcenter verksamhet successivt kommer behöva utökas.

Drift och skötsel av hela Malmö

Överenskommelsen med fastighets- och gatukontoret som startade 2021 gäller i fyra år. En utmaning för servicekommittén att förhålla sig till är vad som händer när överenskommelsen löper ut i april 2025. Utmaningen ligger framför allt i planering kring personal, fordon och maskiner.

Malmö återbyggdepå

Malmö återbyggdepå är sedan 1997 Malmö stads och Sysavs gemensamma satsning för återbruk av begagnat byggmaterial. Verksamheten har sedan starten bedrivits med fokus på ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Samarbetsavtalet med arbetsmarknads- och social förvaltningen samt överenskommelser med Kriminalvården/Privården gör det möjligt för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att arbeta på återbyggdepån.

Verksamheten flyttades till en tillfällig lokal i mellersta hamnen i Malmö 2019. Den tillfälliga lokalen ingår i detaljplanerna om att bygga ut mellersta hamnen med bostad- och stadsdelsbebyggelse och hyresavtalet är tecknat med tekniska nämnden till och med 31 december 2024. I samband med flytten erhöll servicekommittén ett kommunbidrag för att täcka ökade lokalkostnader till och med 2024. Det är inte fastställt huruvida det gällande hyresavtalet kommer att förlängas eller inte. Skulle verksamheten vara kvar i nuvarande lokaler kommer servicekommittén äska motsvarande medel för lokaler från och med 2025. Skulle verksamheten behöva flyttas inför 2025 kommer servicekommittén äska medel även för flyttkostnader samt lokalkostnader för ny lokal.

Kommunbidrag

Driftkonsekvenser till följd av utökning av kontaktcenters verksamhet som vägen in till Malmö stad (totalt 7,2 mnkr)

Kontaktcenter ansvarar för serviceprocessen och verkar för att stärka arbetet med rättighetsbaserad service. Servicenämnden äskar inför 2024 utökad kommunbidrag på 7,2 mnkr uppdelat på tre uppdrag.

Basuppdraget har utökats för samlokalisering med statens servicecenter för att möjliggöra fysiska besök. Sedan 2022 är kontaktcenter samlokaliserade med Statens servicecenter på Värnhem och Rosengård. För dessa två samlokaliseringar fick servicenämnden utökad kommunbidrag. Därefter har, under 2023, ytterligare en samlokalisering genomförts på Mobilia. Det finns tydligt positiva effekter för dem som besöker kontoren, därför kommer samarbetet med Statens servicecenter fortsätta och utökas med platser för fysiska besök även i City.

För att kunna vara bemannade på Statens servicecenter alla dagar i veckan på Mobilia och i City behöver basbemanningen utökas med fyra medarbetare. Kostnader för del av hyra samt övriga administrativa kostnader för samlokaliseringen tillkommer. Äskat kommunbidrag för samlokalisering på Mobilia och i City med statens servicecenter uppgår till 4,2 mnkr.

Utifrån att det är varje Malmöbos rättighet att ta del av den kommunala servicen ser servicenämnden ett behov av att kontaktcenter samordnar och stöttar medborgare där ärenden har en högre komplexitet och berör fler förvaltningar. En utökad service är ett sätt stärka demokratin och likvärdigheten för stadens medborgare kopplat till bland annat stadens målområden "trygghet och delaktighet" samt "en god organisation". För att kunna möta medborgarens behov i dessa ärenden behöver kontaktcenter utökas med ytterligare två tjänster. Äskat kommunbidrag för utökad service till medborgare uppgår till 2 mnkr.

Stadskontoret har identifierat kontaktcenter som ett viktigt beroende kopplat till kriskommunikation vid oönskade händelser i staden. I samband med krissituationer har kontaktcenter en viktig roll som informationsförmedlare till de som bor, vistas och verkar i staden.

En beredskapsfunktion kommer upprättas med fokus på att samordna förvaltningarnas behov och innebär en utökning med en tjänst. Äskat kommunbidrag för samordning och kontinuitet i beredskaps- och kriskommunikationsfrågor uppgår till 1 mnkr.

Driftkonsekvenser till följd av utökad IT-säkerhet (3 mnkr)

IT och digitaliseringsavdelningen arbetar strukturerat inom säkerhetsprogrammet med åtgärder för att möta den ökade hotbilden mot stadens IT-miljö.

Mot bakgrund av den tilltagande hotbilden i vår omvärld utökades servicenämndens kommunbidrag 2023 med 7 mnkr för att finansiera förstärkningen av arbetet med IT-säkerhet och etablerande av en IT-säkerhetsfunktion.

Servicenämnden ser ett behov av att ytterligare förstärka stadens arbete med IT-säkerhet genom att övervaka stadens säkerhet dygnet runt. Äskat kommunbidrag för utökad IT-säkerhet uppgår till 3 mnkr.

Driftkonsekvenser till följd av investeringar och ränteeffekter

Till följd av att en ny internhyresmodell införs från och med 2024 lyfts inte dessa driftkonsekvenser i servicenämndens budgetskrivelsen.

Ram för rivning, sanering och parkeringsköp

Begäran om förändrat kommunbidrag 2024 med befrielse från resultatansvar avseende kostnader för rivning, sanering och parkeringsköp, totalt 35 mnkr (se även bilaga 1).

Nämnd kan vara befriad från resultatansvar för delar av sin verksamhet. Detta innebär att nämnden för dessa verksamheter inte är ansvarig för det ekonomiska resultat som uppkommer under året. Nämnden har dock ett ansvar att även inom dessa områden bedriva en väl fungerande och effektiv verksamhet och vidta nödvändiga åtgärder. I budgetskrivelsen 2024 äskar servicenämnden befrielse från resultatansvar för

resultatpåverkande rivningskostnader, kostnader avseende sanering i befintliga fastigheter samt parkeringsköp.

Saneringskostnader, mark och byggnad (24 mnkr)

Från och med 2020 ansvarar servicenämnden respektive tekniska nämnden för den ram som avser marksaneringskostnader som är resultatpåverkande. För servicenämnden avses befintliga fastighetsobjekt där kommunen sedan tidigare bedriver verksamhet och som förvaltas av serviceförvaltningen.

Servicenämndens bedömning är att resultatpåverkande marksaneringskostnader uppgår till 21 mnkr för 2024, baserad på schablonfördelning mellan investerings- respektive driftkostnad.

Saneringskostnader i byggnader bedöms uppgå till ca 3 mnkr för 2024. Kostnader för sanering av byggnader belastar från och med 2021 nämndens resultat. Sanering av byggnad är en oförutsägbar post i samband med om- och tillbyggnad samt underhåll av befintliga fastigheter, då riktvärden och krav har förändrats sedan byggnaden uppfördes. Denna typ av kostnader ska numera resultatföras och inte belasta balansräkningen.

Rivningskostnader (8 mnkr)

Kostnader för rivning av byggnader belastar från och med 2019 nämndens resultat. Redovisningen följer Rådet för kommunal redovisning som har förtydligat sina rekommendationer om materiella anläggningstillgångar och klargör bland annat att rivning av egna tillgångar som tidigare använts i den egna verksamheten inte ska ingå i anskaffningsvärdet för anläggningstillgångar. Rivningskostnaderna bedöms för år 2024 uppgå till 8 mnkr.

Parkeringsköp (3 mnkr)

Parkeringsköp innebär att annan part tar på sig att tillhandahålla parkeringsplatser i en specifik anläggning. Parkeringsköp blir aktuellt i de fall när det inte finns möjlighet att anlägga parkeringsplatser i anslutning till kommunens fastigheter. Situationer då detta kan uppstå är exempelvis i samband med om- ny- och tillbyggnad av fastighetsobjekt. Parkeringsköp innebär att servicenämnden, som byggherre, åläggs att betala ett belopp per parkeringsplats till fastighets- och gatukontoret. Därmed finns det då möjlighet för lokalnyttjaren att hyra motsvarande antal parkeringsplatser i en parkeringsanläggning i närheten av objektet. Avgiften för parkeringsköp utgör en driftkostnad och ska redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Kostnader för parkeringsköp bedöms för 2024 uppgå till 3 mnkr.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2023 (tkr)	Prognos 2024 (tkr)
Riktade statsbidrag			
Upprustning av skollokaler	Boverket	570	570
Övriga bidrag			
Investeringsbidrag och P-lösen	Olika bidragsgivare, främst Boverket	1 500	1 500
Lönebidrag, nystartsbidrag	Arbetsförmedlingen	1 525	1 525
EU-stöd mejeriprodukter	Statens jordbruksverk	1 000	1 000
Externt bidrag	Olika bidragsgivare exempelvis PUA-stiftelsen Aspengrens	405	405
SUMMA BIDRAG		5 000	5 000

Investeringsbidrag redovisas i balansräkningen och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Investeringsbidrag finns både som riktade statsbidrag och som övriga bidrag. Bidragen avser bland annat bidrag för åtgärder gällande ventilations- och belysningsystem, akustik och utemiljö i skolor och förskolor och bidragen kommer främst från Boverket. En post avser p-köps medel för Malmö Live garaget. En annan post avser fritidsobjekt där bidraget har följt med när fastigheterna överfördes till servicenämnden 2008. Det externa bidraget avser installation av solskydd i Rådhuset, landstingssalen samt installation avseende styrning av klockspelet vid Kompanihuset.

Begäran om investeringsram

I detta avsnitt beskrivs nämndens planerade investeringar för 2024 med plan för 2025–2029.

Investeringsbehov 2024 - 2029

Serviceämnden äskar investeringsram som grundar sig på lokalförhyrande nämnders behov samt serviceämndens eget behov. Investeringarna redovisas per nämnd samt i beslutade respektive planerade investeringar. Beslutade investeringar omfattar investeringar objektsgodkända av kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige till och med 30 april 2023 samt beslutade investeringar på serviceämndens delegation (investeringar under 15 mnkr).

Serviceämndens investeringsbehov

Serviceämndens eget investeringsbehov uppgår år 2024 till totalt 560 mnkr varav 490 mnkr är fastighetsrelaterade samt 70 mnkr för IT och digitalisering i staden.

Investeringarna avser utbyten av komponenter, egeninvesteringar, inventarier till skolkök samt investeringsbehov för andra lokalnyttjare, som inte är förvaltningar i Malmö stad.

En inledande studie har påbörjats då stadskontoret kommer att lämna sina lokaler i stadshuset för att flytta till nuvarande Tingsrätten vid Rådhuset. I samband med detta kommer en översyn att göras avseende stadshuset möjligheter.

För att nå stadens målsättning (enligt Malmö stads energistrategi), när det gäller leveranssäkert elsystem och resurseffektiv och förnybar energi, så behöver serviceämnden rejält öka sin produktion av förnybar energi. Förutsättningarna för att få lönsamhet gällande investeringar i solceller har avsevärt förbättrats det senaste året genom ökat energipris och försäljning av egenproducerad energi. Stadsfastigheters solpotentialstudie visar att den förnybara elproduktionen på stadsfastigheters tak skulle kunna producera 54 GWh/år, vilket innebär att 40% av Malmö stads elanvändning skulle kunna försörjas med förnybar energi i form av solceller. För att göra elsystemet mer leveranssäkert, minska fastigheternas effektoppar och möjliggöra laddinfrastruktur för kommunens fordonspark, bör det även investeras i batterier kopplat till solcellanläggningarna.

Serviceämndens egeninvesteringar och utbyten av komponenter

Stadsfastigheter gör bedömningen att fastighetsbeståndet i stort är väl underhållet för att möta det behov som verksamheterna kräver. Nämnden har genom åren fått löpande information om hur statusen är på fastighetsbeståndet.

Det är resurseffektivt att samordna åtgärderna i så stor utsträckning som möjligt, både ur ett verksamhetsperspektiv och ekonomiskt perspektiv. En hel del av förvaltningens underhållsprojekt är därför samordnade med andra ombyggnadsprojekt. Verksamhetsförändringar kräver ofta myndighetsgodkännande och det finns därmed risk att uppskattade tidplaner behöver justeras. Stadens arbete med den nya lokalförsörjningsprocessen kommer kunna bidra till förutsättningar för en samordnad planering.

Egeninvesteringar

Serviceämnden ser ett ökat behov av egeninvesteringar, bland annat energibesparande åtgärder, inklusive solcellsinstallationer, som ger lägre energikostnader och bidrar till att nå stadens miljömål, samt myndighetskrav som ställs på lokaluthyraren. Klimatanpassningsinsatser, i de delar som ska finansieras av lokaluthyraren, kan med fördel tas i samlat grepp utifrån behovet av att minimera de ekonomiska riskerna och främja användbarheten för verksamheterna. Utifrån genomförda och utvärderade klimatanskaffningsprojekt kopplat till stadens skyfallsplan har serviceförvaltningen inarbetat de åtgärder som bedömts som kostnadseffektiva i stadsfastigheter projekteringsanvisningar och är nu en del av den ordinarie verksamheten. Framtagandet av de ekonomiska förutsättningarna för skyfallsåtgärder sågs över 2022 och utredning pågår om hur åtgärderna ska finansieras.

Utbyten av komponenter

I samband med övergång till komponentavskrivning har synsättet för gränsdragning drift – investering förändrats när det gäller underhållsåtgärder. Det grundläggande regelverket innebär att jämförelse görs av anläggningstillgångens skick före och efter det att en åtgärd vidtagits. Utgifter för värdehöjande förbättringar eller utbyte av komponenter utgör investering.

Den teoretiska underhållsplanen, tillsammans med observerat behov, ligger till grund för planeringen av komponentutbyten de kommande åren. Faktorer som utöver detta påverkar planeringen är relaterade till lokalnyttjaren så som hur tillgänglig lokalen är för åtgärdsarbetena och om lokalnyttjaren har egna planer på verksamhetsanpassningar.

Utifrån helheten planeras utbyten av komponenter, såsom renoveringen av hela fasader, utbyten av ledningssystem gällande vatten och avlopp ("stambyte") och större takåtgärder med underliggande konstruktion, utan att tillföra någon ny standardförhöjande funktion. För att staden inte ska hamna i ett läge där denna typ av åtgärder åsidosätts och ett eftersatt underhåll skapas behöver investeringsmedel avsättas för detta.

IT- och digitalisering

IT och digitalisering bedöms som viktiga områden för utvecklingen av Malmö stads verksamheter. Servicenämnden har i uppdrag att leda och samordna IT och digitalisering, så att Malmö stad agerar som en organisation med gemensamma riktlinjer. Investeringsbehovet för 2024 uppgår till totalt 70 mnkr.

Digital infrastruktur (30 mnkr) avser Malmö stadsnät och finansieras till största delen via externa aktörer och till en mindre del av stadens verksamheter. Avseende digital infrastruktur så är fibernätet i sin grundstruktur realiserad. Fram till och med 2019 har det varit en stor utbyggnad framför allt till småhus. Kommande investeringar är främst relaterade till förtätningar och nybyggnationer. För att uppnå den nya bredbandsstrategin (antagen december 2016 av regeringen) kan det bli aktuellt för ytterligare satsningar vilka inte är inkluderade i nuvarande investeringsplan.

IT investeringar (15 mnkr) avser kostnader för re- och nyinvesteringar inom Malmö stads centrala IT-miljöer. Nivån på denna typ av investering kan variera mellan åren beroende på behov. Investeringsnivåerna har påverkats av att klientplattformen flyttas till det så kallade molnet. Detta minskar behovet av investeringar av individuella servrar för enskilda system. Anläggningen reinvesteras i cykler om 3 till 5 år beroende på vilken teknisk plattform det avser.

Investeringar i lokala datanät (25 mnkr) är relaterade till det behov som de enskilda förvaltningarna har. Serviceförvaltningen har ett tydligt ägarskap avseende re- och nyinvesteringar av kommunikationsutrustning i stadens lokala datanät. De kapitalkostnader som uppstår kommer att finansieras av respektive nämnd som omfattas av re- och nyinvesteringarna. År 2023 har reinvestering inom grundskoleförvaltningen påbörjats. För 2024 fortsätter reinvestering i första hand för gymnasie- och vuxenförvaltningen.

Lokalförhyrande nämnders lokalbehov

För mer detaljerad information om projekten, se bilaga 2.

Investeringarna för grundskoleförvaltningen uppgår år 2024 till totalt 400 mnkr, varav 370 mnkr för redan beslutade projekt och 30 mnkr för planerade projekt. Sex av projekten är redan beslutade och tre projekt är planerade och avser nybyggnation av skolor och om- och tillbyggnad av befintliga skolor.

Investeringarna för gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen uppgår år 2024 till totalt 150 mnkr, varav 123 mnkr för redan beslutade projekt och 27 mnkr för planerade projekt. Ett projekt är beslutat och planerade projekt avser bland annat brandskyddsåtgärder och miljöhus.

Investeringarna för förskoleförvaltningen uppgår år 2024 till totalt 400 mnkr, varav 212 mnkr för redan beslutade projekt samt 188 mnkr för planerade projekt. Fyra projekt är redan beslutade och ett tjugotal projekt är planerade och avser nybyggnation- och ombyggnation av förskolor.

Investeringarna för funktionsstödsförvaltningen uppgår år 2024 till totalt 68 mnkr och avser planerade projekt. Projekten avser nybyggnation och ombyggnation av befintliga lokaler för boende med särskilt behov.

Investeringarna för fritidsförvaltningen uppgår år 2024 till totalt 432 mnkr och avser 180 mnkr för beslutade projekt och 252 mnkr för planerade projekt. Projekten avser nybyggnation av sporthallar samt ombyggnation av befintliga idrottsanläggningar och anläggning av konstgräsplaner.

Investeringarna för övriga förvaltningar uppgår till 28 mnkr och avser planerade projekt.

Avdrag för överplanering

Ett generellt avdrag för överplanering har gjorts från och med 2025, då projekt kan komma att tidigareläggas, försenas och bortprioriteras.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2024 samt plan för 2025-2029 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran	Plan				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Servicenämnden	2 070 000	1 665 000	1 760 000	1 640 000	1 590 000	1 365 000
Summa investeringsram	2 070 000	1 665 000	1 760 000	1 640 000	1 590 000	1 365 000

Budgetskrivelse 2024

Serviceämnden

INVESTERINGSRAM

Investeringsstyp	Bruttoutgift Tkr					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Grundskoleförvaltningen						
Beslutade investeringar	370 000	170 000	120 000	110 000	70 000	
Planerade investeringar	30 000	110 000	130 000	190 000	290 000	310 000
Summa grundskoleförvaltningen	400 000	280 000	250 000	300 000	360 000	310 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen						
Beslutade investeringar	123 000					
Planerade investeringar	27 000	6 000	6 000	36 000	70 000	271 000
Summa gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen	150 000	6 000	6 000	36 000	70 000	271 000
Förskoleförvaltningen						
Beslutade investeringar	212 000	35 000				
Planerade investeringar	188 000	565 000	645 000	435 000	344 000	220 000
Summa förskoleförvaltningen	400 000	600 000	645 000	435 000	344 000	220 000
Funktionsstödsförvaltningen						
Beslutade investeringar						
Planerade investeringar	68 000	123 000	69 000	102 000	106 000	95 000
Summa funktionsstödsförvaltningen	68 000	123 000	69 000	102 000	106 000	95 000
Arbetsmarknads- och social förvaltningen						
Beslutade investeringar						
Planerade investeringar	10 000	14 000	39 000	31 000	16 000	64 000
Summa arbetsmarknads- och socialförvaltningen	10 000	14 000	39 000	31 000	16 000	64 000
Hälsa, vård- och omsorgs förvaltningen						
Beslutade investeringar						
Planerade investeringar	10 000	90 000	57 000	40 000	100 000	50 000
Summa hälsa, vård- och omsorgsförvaltningen	10 000	90 000	57 000	40 000	100 000	50 000
Fritidsförvaltningen						
Beslutade investeringar	180 000	45 000	34 000	34 000	0	
Planerade investeringar	252 000	307 000	242 000	209 000	291 000	260 000
Summa fritidsförvaltningen	432 000	352 000	276 000	243 000	291 000	260 000
Kulturförvaltningen						
Beslutade investeringar						
Planerade investeringar	10 000	10 000	18 000	23 000	93 000	0
Summa kulturförvaltningen	10 000	10 000	18 000	23 000	93 000	0
Avdrag för bedömd överplanering	0	-440 000	-495 000	-455 000	-395 000	-425 000
Serviceförvaltningen						
Beslutade investeringar	11 000	0	0	0	0	0
Planerade investeringar	179 000	235 000	500 000	490 000	200 000	125 000
Summa serviceförvaltningen	190 000	235 000	500 000	490 000	200 000	125 000
IT och digitalisering						
Beslutade investeringar	0	0	0	0	0	0
Planerade investeringar	70 000	70 000	70 000	70 000	80 000	80 000
Summa IT och digitalisering	70 000	70 000	70 000	70 000	80 000	80 000
Utbyte komponenter	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Marksanering (investering)						
Beslutade investeringar avseende marksanering	25 000					
Planerade investeringar avseende marksanering	5 000	25 000	25 000	25 000	25 000	15 000
Summa marksanering	30 000	25 000	25 000	25 000	25 000	15 000
Summa bruttoutgifter	2 070 000	1 665 000	1 760 000	1 640 000	1 590 000	1 365 000
- varav beslutade investeringar	896 000	250 000	154 000	144 000	70 000	0
- varav planerade investeringar	774 000	1 460 000	1 706 000	1 556 000	1 510 000	1 395 000
- varav IT-investeringar	70 000	70 000	70 000	70 000	80 000	80 000
- varav utbyte komponenter	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
- varav marksanering (investering)	30 000	25 000	25 000	25 000	25 000	15 000

DRIFTKONSEKVENSER

Särskild ram Rivning, sanering och parkeringsköp	Driftkonsekvens					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Sanering - resultatpåverkan						
Beslutade investeringar	17 000					
Planerade investeringar	7 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Åskande saneringskostnader - resultatpåverkan	24 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Rivning - resultatpåverkan						
Beslutade investeringar	0					
Planerade investeringar	8 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Åskande rivningskostnader - resultatpåverkan	8 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Parkeringsköp - resultatpåverkan						
Beslutade investeringar						
Planerade investeringar	3 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Åskande parkeringsköp - resultatpåverkan	3 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000

Begäran om investeringsram, mer detaljerad information, bilaga 2

Denna bilaga beskriver en mer detaljerad information om lokalförhållande nämnders lokalbehov. Beslutade investeringar avser beslut i kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige till och med 30 april 2023.

Grundskolenämnden

Nybyggnationen av Malmö International School i Hyllie (MIS) pågår. Skolan planeras vara klar till höstterminen 2024. I Hyllie byggs även ett högstadium för 450 elever med färdigställande 2025. Byggnation av en särskola vid Lindängeskolan, Solhuset, med beräknat färdigställande 2024 pågår. Nydalaskolan har ett pågående projekt som avser både ombyggnation och nybyggnation. Vidare pågår planering för Bulltoftaskolan, Mölledalsskolan, en ny skola i Limhamn/Elinelund och en ny skola i Nyhamnen samt en skola på Nydala.

Gymnasie- och vuxennämnden

Nybyggnationen av Citadellsgymnasiet har påbörjats och kommer färdigställas 2024.

Förskolenämnden

Under 2024 beräknas Traktorns förskola, Stensjöns förskola och Glasblåsarens förskola färdigställas. Vidare planeras för ett tjugotal nya förskolor under planeringsperioden.

Funktionsstödsnämnden

Planering pågår för Louisedals LSS och Tullstorps LSS med verksamhetsstart 2024/2025. Det planeras för ytterligare boenden och behovet bedöms att uppgå till 12 platser per år framöver.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Det planeras för nybyggnation av lägenheter för arbetsmarknads- och socialnämndens räkning.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

En förstudie pågår för översyn av möjligheten att bygga om byggnad 30 i Sege park för särskilt boende med planerad inflyttning under 2026. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har i lokalbehovsplanen lyft ett behov av fler demensboenden. Ett av dessa planeras färdigställas under planeringsperioden.

Fritidsnämnden

Nybyggnation av två sporthallar i Hyllie pågår med inflyttning 2024 respektive 2025. Det pågår planering för en ny simhall på Heleneholm och det pågår ett planeringsarbete kring stadionområdet.

Kulturnämnden

Medel för nytt konstmuseum finns upptaget i planen med början 2028. Fortfarande är placeringen av konstmuseet inte fastställt.